

BÝVALÁ POLYGONÁLNÍ STODOLA V KERHARTICÍCH

<https://www.facebook.com/muzeumuo/posts/3302550179827055>

V tradičním stavitelství není moc objektů s vícebokým půdorysem. Mezi nimi vynikají vzhledem i velikostí POLYGONÁLNÍ STODOLY, zvané též KULATÉ STODOLY. V minulosti v okrese Ústí nad Orlicí nebyly nijak výjimečné, ale do dnešní doby se tomto území nedochovala žádná. Jedna z posledních stála v Kerharticích u čp. 11 a mezi lety 1958 a 1967 patřila mezi kulturní památky.

Velmi zajímavé řešení způsobu vynášení krovu pomocí sloupů přineslo těmto stavbám označení objekt typu střešní konstrukce.

Základní prostor stodoly tvoří MLAT. S ním sousedí z jedné nebo z obou stran PŘÍSTODŮLKY, a právě ty mají víceboký půdorys. Mlat a přístodůlek oddělují OPLOTNĚ. Jak název napovídá, na mlatu se prováděl výmlat obilí, které se do té doby uskladovalo v přístodůlcích.

Pro představu o podobě polygonálních stodol připojujeme snímek stodoly z Vysokomýtska (přesněji není lokalizován). Oproti ní měla kerhartická stodola polygonální zakončení jen na jedné straně.

Existuje řada teorií, proč se stodoly stavěly jako polygonální, ale jednoznačná není žádná z nich. Asi nejméně pravděpodobně působí využití krátkých trámů. A pro někoho snad i gotické pojetí, nebo aerodynamický tvar jejich střechy.

- POLYGONÁLNÍ STODOLA - hospodářský objekt sloužící k uložení obilí, jeho výmlatu a také k uložení hospodářských strojů a nářadí na zimu, nemá obdélný nebo čtvercový půdorys, ale vždy nejméně pětiboký, známe je ve variantě roubené, ale i zděné
- KULATÉ STODOLY - lidový název pro polygonální stodoly odráží skutečnost, že polygonální střecha pokrytá slaměnými, anebo rákosovými doškami získává pohledově zaoblený tvar
- MLAT - hlavní prostor ve stodole opatřený zpevněnou podlahou, nejčastěji v podobě pravidelně udržované hliněné plochy, anebo zakryté fošny na pero a drážku či falcování, aby zrna nepropadávala
- PŘÍSTODŮLEK - zvaný též perna, od mlatu oddělený prostor ve stodole, kam se ukládá obilí před výmlatem, popř. vymláčená sláma
- OPLOTNĚ - stěna roubená, nebo na drážkovou konstrukci, napevno vybudovaná v rámci nosné konstrukce stodoly, slouží k oddělení přístodůlu, aby odtud na mlat nepadalo nevymláčené obilí, obvykle jsou oplotně opatřeny "okny" (bez výplně), která umožňují snadnější podávání nevymláčeného obilí na mlat

<https://www.pamatkovykatalog.cz/stodola-20086809>

OCHRANA ZRUŠENA

1. Obec Ústí nad Orlicí	2. Okres Ústí nad Orlicí	Hodnota	Zachování	Využití
EVIDENČNÍ LIST NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY		3. Kraj V ý c h o d o ě s k ý	4. Poř. číslo 3796	
Identifikační snímek památky formátu 6x6 cm	5. Název (označení) památky: Roubená polygonální stodola		7. Ochranné pásmo:	
	6. Bližší označení umístění památky: osada (čtvrť) III-Kerhartice, čp. 11 ulice (náměstí), popř. místní trať, č. parcely aj.		8. Vlastník (správce, trvalý uživatel) Fr. Kašper	
9. Popis památky (včetně sochařské, malířské, popř. i jiné výzdoby)				
<p>Na zahradě mimo uzavřený komplex dvorce stojí roubená stodola, na jednom konci polygonální s hranou v ose, průjezdní, s dvojitými vraty proti sobě, s vysokou střechou, pobitou šindelem a navrch dodatečně potaženou dehtovým papírem (schéma půdorysu a detaily nakresleny v orig.)</p>				
10. Časové, slohové a autorské určení Datováno letopočtem 1793			11. Památkové movité zařízení	

ST 21104-b-1417